

tinget tidligere har villet — jeg skal slet ikke i dette Øjeblik indlade mig paa en Bedømmelse af dette Standpunkts Berettigelse — var at staae en tvungen Afløsning af Tienden, hvorved Tiendejerne kom til at nøjes med en lavere Pris for deres Tiender end den, der vilde fremkomme ved at multiplicere med 24. Den Løttelse i Tiendeafløsningen, man derved tilsigtede, gjorde man altsaa Regning paa skulde ydes af Tiendejerne. Den Vej har det ærede Medlem ikke villet gaa, men han forudsætter Værdien af Tiendeernes Rettighed multipliceret med 24, altsaa sat til fuld Værdi; og denne fulde Værdi for Tiendejerne opnaar han ved at lade Statskassen bære Forfælden mellem den Løttelse, der gives Tiendejerne, og den fulde Betaling, der ydes Tiendejerne. Paa den anden Side anvender Mindretallet en Dvang over for en Del af Tiendejerne, som jeg vilde nære den største Betænkelighed ved. Det anvender Dvang over for det Tredjedelsmindretal, der ikke vil være med til at afløse deres Tiender; de skulle tvinges til at afløse deres Tiender med det 18-dobbelte. Jeg skal slet ikke her indlade mig paa at bedømme, hvilken Prismaaler der vil blive lagt til Grund for Tiendens Afløsning. Jeg kan være ganske enig i, at der kan være meget, der vil tale for at gaa ud fra den nugældende Kapitelstafst og lægge den til Grund for Afløsningen. Men lige saa sikkert er jeg paa, at der i mangfoldige Tilfælde vil blive Spørgsmaal om Afløsning til en ikke lidet billigere Pris, og jeg gaar ud fra, at de Konjunkturer, vi for Øjeblikket have, ere af den Bestaaenhed, at de i høj Grad tale for, at man netop nu gaar til at gribe Afdelingen til frivillig Afløsning, thi mange ere saaledes stillede, at de ville sætte en saa overordentlig stor Pris paa at faa en disponibel Kapital i Stedet for en bunden, at der sikkert bliver Spørgsmaal om Afløsning til adskillig billigere Pris end Øjeblikkets Kapitelstafst. Man kunde for den Sags Skyld tage et Eksempel, dersom vi havde statistiske Opgaver over de Priser, til hvilke Tienderne vare købte i Aarenes Løb; de Herrer vilde da se, at de ere købte til forbausende billige Priser i Forhold til Øjeblikkets Kapitelstafst, og under saadanne Vilkaar vilde jeg anse det for i høj Grad betænkeligt ved en Lov at tvinge en Tredjedel af Landets Tiendejere til at afløse deres Tiende mod Betaling af det 18-dobbelte. Jeg ser altsaa ikke rettere, end at Mindretallets Forslag i sine Hovedtræk gaar ud paa at benytte Statskassens Midler til at sikre Tiendejerne den fulde Værdi ved Af-

Løsningen af deres Tiende, men ved Siden deraf delvis at paalægge Tiendejerne en Dvang med Hensyn til deres Afløsning. Jeg vilde af de Hensyn, jeg her har gjort gældende, ikke kunne tilraade at stemme for et saadant Forslag. Det ærede Medlem anførte nogle Eksempler paa, hvilke Ofre der vare gjorte i andre Lande, ogsaa fra Statskassens Side, for at tilvejebringe en Tiendeafløsning. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa — ogsaa jeg erkender, som sagt, at det er et Statsøjemed, som kan foranledige visse Ofre fra Statskassens Side — men jeg skal blot gøre en Bemærkning, som jeg vidt det ærede Medlem citerede vort Naboland Sverige. Jeg hørte ikke ganske tydeligt hans Ord, men jeg forstod ham saaledes, at han omtalte den svenske Kronotierende som Genstand for Afløsning. Jeg er ikke i Stand til at dokumentere dette i Øjeblikket, da jeg ikke har de fornødne Rilder ved Haanden, men jeg skulde tage meget fejl, om det ikke er saa, at Kronotierende er en Del af de svenske Grundskatter, en Statskat, og om den ikke gaar ind under Grundskatternes Afskrivning efter den almindelige Lov, som nu delvis er gennemført i Sverige, og som der arbejdes videre paa. Men saa vidt mig bekendt, har man i Sverige ligesom her Præste- og Kirketiende, som altsaa der ikke betragtes som egentlige Statskatter, og som derfor ikke ere inddragne under Afløsningen. Jeg gør kun denne Bemærkning; jeg tror ikke at tage fejl i at gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at Kronotierende er kun et Navn for en Statskat. — Det ærede Medlem forvarede sig imod, at det foreliggende Forslag, forudsat, at det gennemføres, skulde være en Frugt af Forliget. Hvorvidt dets Gennemførelse bliver en Frugt af Forliget, skal jeg lade være usagt. Jeg skal ikke udtale noget videre om, hvorvidt Udgiften for dets Gennemførelse kunde have været mindre tidligere end nu, men at Sagens Fremkomst ikke er en Frugt af Forliget, er sikkert nok, thi Forslaget blev jo forelagt her allerede i Efteraaret. Det vil derimod, haaber jeg, blive en Frugt af den Forhandlingspolitik, som det ærede Medlem og jeg have været sammen om at ville føge gennemført. Skulde det blive en Frugt af Forliget, at nogle af de Herrer, der have deltaget i de Partiforhandlinger, hvoraf Forliget og dette Forslag ere Frugter, skulde ville forandre deres Afstemning, vilde jeg kun beklage en saadan Frugt af Forliget. Men det ærede Medlem angreb navnlig den Maade at forhandle paa, at man søgte at tilvejebringe Forslag, som havde Udset til at gaa igennem. Han sagde, at det var en